№ 1262 — 1889 ՕԳՈՍՏՈՍ 16 ՉԱՐԹԵՆԹԻՀ — 1307 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 1 — ՊԷՇԻՆՃԻ ՕԹԵՆ

20 ԲԱՐՄ

ՃԷՐՈՒՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐՄ

ԱԳՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄՊՕՀ	140 ՂՐ.	70 ՂՐ.	40 ՂՐ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիսախէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱՔ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, Զնեի վէ Զինեն սահ. [illegible] 8
Միաձեռնիս սահիպէ 11ի 10ք. հա. » 3

Մէվատտը նաֆիսյա տարը պէնտլէր մէհճանէ՝ գազատլ օլունճագ վէ աէրմ օլունմայան էվրաք խատէ օլունմայաճագ տարը։

Խտարէխանէսի, Ամամպօլտա Գապը Ալի ճաատէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպասանտա տարը։ Գեանֆիֆէի մէվատտ հազգրնտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԴՐԱՆ ՃԻՎԷԼԻԷՆՏԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԿԻՐԻՏ

Կիրիտ վիլայէթը ճէնիլէսի ֆէվգէլատէ գօմանտանը վէ վալի վէքիլի Շաքիր բաշա հազրէթլէրի ճանիպինտէն Կիրիտտէ Նէշր օլունան իքի գրէթա իլանանէրին նիւսխէի սահիհէլէրի պու քէրրէ էլտէ իտիլմիշ օլմաղլա պէրվէճճը զիրատէրճ օլունմըշ տրը։

Պէյանատէ սոմոմ

Պու սէնի մէճլիսը ուժումինին իմթիմարտան պէրու իքի ֆրգաի Խրիսթիանիէ պէյնինտէ զուհուրա կէլէն զրտաիլէմ՝ կիմտիքճէ արթա բաղ, պու ֆրգալարա մէնսուպ պաղը էշխասընն միւշքիլաթ չըգ ար մաղա գալգըշմասը վէ պիր թագըմ ճիւրմ սահիպլէրինին տախի պու սրտա պաղը քէօյլեր էհալիսինէ զուլմ իմմէյէ պաշլամասը՝ ճէգիրէ ճէ հալը ինթիգամ վէ ասայիշէ խատել վէրմիշ օլմասը յա, խարիճատ էմնիյէթի գալզական Խալամար՝ քէօվ էնանէլէրինի Խէրք իլէ չէհրլէրէ իլթիճայա վէ Խրիսթիանլար տախի իչտու միլթէճիրլէրին թէրք էյլէ տիքլերի խանէ վէ էշեալարընը եաղ մայա պաշլամըշ օլտրգարը վէ եէր եէր խանէ եագմագ վէ իտամ իմէք վուզուանը տախի էքսիք օլմատրը ճիւմլէնին մալիւմի տիր։

Պու ահվալտէն միւթէէսիր օլան վէ չէհրլէրէ թօբլանան Խալամար տախի՝ Խրիսթիանլարա մուգապէլէյէ պաշլամաղլա, շէգավէթ արթմըշ, վէ իքի սընրքի էհալի պէյնինտէ հաբլ օլան հէյլեճան տախիրը ճէգիրէտէ էմնիյէթը ուժումիյլի թէհտիտ էյլէմէքտէ պուլունմըշ օլմասընա մէպնի, էմնիյէթ վէ ինթիզամը թէմին իմմէք մէմուրիյէթիլիլէ Կիրիտ կէլտի։

Պու հալին միգթազիյաթնտան օլմաղ իւզրէ ուժում ճէզրիբէյի պիր իտարէթ էօրֆիյէ ալմընա ալմաղ իգթիգա էյլէտի։ Էսասէն պիր գաշ քիշինին մէնֆաաթը չախսիյէտի միւմալէատանա միսսիթէնտէն չէգաբրլան գաբրէզրէզտան պիւթիճ ճէզրիէ խալգընին միւթէգարրուբ օլմասը բէվա օլմատրընը էտնա միւլահազա իլէ հէր քէս թագտիր ի տէպիլէճէկինտէն, պէօյլէ հավայի էշյէր իլէ ուզրաշմագտան վազ կէ չիլիպ, պունտան պէօյլէ հէր քէս ախէրլերի զարարա ուզրաթմագտան սագրնմասը վէ քէմաքան քէնտի էշիլէ մէշզուլ օլմասը վէ գարիյէլերին թէրք իլէ չէհրլերէ իլթիճա ի տէնլերին պատէհու հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաին գըլընաճագ էմանտա եէրլերինէ ավտէթ հաբրլանմալարը լիւզումընը իսթար իտիրօրմ։

Իշպու պէյանանմէնին նէշրինտէն իթիպարէն Խալամ վէ Խրիսթիան հէր քիմլէր թարաֆընտան ախէրի հագգընտա գուլմ վուգուա կէլէճէք օլուր իսէ, անլերին տիվանը հարպտա պիլմուհաքէմէ միճազաթը գանունիյէլերի իճրա օլունճաղը կիպի, էլինէ սիլահլա իճրաի չէգավէթ իտէնլէր տախի թէրքը սիլահը չէգավէթ վէ իթաաթ վէ տէխալէթ իմմէտիքլերի հալտէ, օ մագուլէլէր տախի թէէտիպ օլունաճաղը իլան օլունը։

Կիրիտ ֆէվգէլատը գօմանտանը վէ վալի վէքիլի
ՇԱՔԻՐ

2 աղօսթօս 305

* * *

Իլանատ

Կիրիտլիլեր,

Մէթպուզը մուֆախխամըմզ Բատիշահըմզը էֆէնտիմիզին պուրայա կէլէր իքէն վէրտիքլերի թալիմաթը խիւլասասը՝ էհալը ըզ թէպաահ Շահանէլէրինի էրպապը չէր վէ ֆէսատճրլարտան վիգայէ վէ հիմայէ գազիյէսինէ միհնհասը պուլունտրղընը՝ պունտան 2 կիւն էվվել նէշը իմմիշ օլտրզմ իլանտա խիւլասաթէն պիլտիրմիշտիր։

Պու մագսէտին հուսուլինէ մուգատտէմ օլմաղ իւզրէ գօրտօն տարիէսինի կէնիշլէթմէյէ իհթիյաճ հասըլ օլտու։ Քէրաթիզի մէվգիինէ պիր աղ ասքէր կէօնտէրտիմ։ Խայր ու չէրրինի պիլմէզ պիր գաշ նատան՝ ասքէր իւզէրինէ ուզագտան սիլահ աթմազա ճիւրաթ իմմէլէրիյլէ ասքէր տախի վայիֆէի ասքէրիյէսինի իֆֆայա մէճպուր պուլունտը։

Ասքիրը Շահանէ՝ հանեա ճիվարընտա Միլաքսա, Քէրաթիզի վէ Խրօսբիլէս մէվգրլարընը իշղալ իմմիշլէր տիր։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Խատտա օրտուի հիւմայունընա մէնսուպ նիզամիյէ կիւնճիւ ալայրն Զինճի թապուրը պինպաշընը Մէհմէտ պէյ թէպտիլէն Յիւնճիւ Մէճիտի,

Պէշինճի (Շամ) օրտուի հիւմայունա մէնսուպ 40ներ նիզամիյէ ալայրն կիւնճիւ թապուրը պինպաշընը Օսման էֆ.յէ կիւնճիւ Օսմանի,

Խատտա օրտուի Հիւմայունընա մէնսուպ կիւնճիւ նիզամիյէ ալայրն Զնեի թապուրը գալ ադաղը նէճիպ էֆ.իլէ, թապուրը մէգզիւրն Զնեի պէօյիւկիւ եիւզպաշընը Խալիլ վէ Յիւնճիւ պէօյիւկիւ եիւզպաշընը Մէհմէտ Քեամիլ էֆ.լերէ Յիւնճի Մէճիտի նիշանը իհսան պուլրըմըշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու կիւն Արապի սէնէ պաշը (1307 մուհարրէմ 1) օլմաղ հասէպլիյէ, մանսուպտա օյան վէ օլմայան պիլճիմէյէ վիքէլալի ֆիքհամ՝ վէ միւշիրան վէ սաբիր բիճալ վէ պէնտէկեան Մապէյնէ ազիմէթլէ, արզը իմէպրիք մէ ուպուտիյէթ իտէճէքլէր տիր։

—Մըսըր գօմիսէրի Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրինին իսքէնտէրիյէտ իգամէթ իմմէքտէ օլտուղը սէրայ՝ ճիւլուսը հիւմայունա միւսաադէ օլան կէյէճէք ճուժաա էրմէսի կէճէխի սուրէթը ֆէվզէլատէտէ իմնվիր օլունմագ իչիւն շիմտիտէն թէտարիքեաթտա պուլը՝ նըլըզը կիպի, Տէրսաատէթտէն տախի ֆիչէնք վէ մահֆապլար ճէլպ օլունտրղը, վէ օ կէճէ բաշի միւշրեյէհ թարաֆընտան գօնսօլոսարա միւքէմմէլ պիր զիրֆէթ չէքիլէճէկի՝ Մըսըր կազէթալարընտա օգունմըշ տրը։

—Մահագիսթանտա միւպայաա օլան պէկիրլէրտէն 100 գատարը՝ էվվէլքի կէճէ գամարը մախսուսա Մահաուիսթանտան Սիրքեճի սթա սիոնընա վիւրուտ իտէրէք, Տավուտ Բաշա գէշլասընա կէօմիւրիլմիշլէր տիր։

—Իրան Շահընըն էվրօպատա էսնահ սէյահաթընտա միւպայաա իմմիշ օլան 360 սանտրգ էշեալը համիլ օլտրը Բաքէ գէուրանեասընընն Մինիէլէ վարօրը՝ էվվէլքի կիւն Մարսիլիատան լիսանըմզդա կէլմիշ տիր։ Մէգզիւր վարօր՝ իշպու սանտրգլարը Պաթումա կէօմիւրէճէք, վէ օրատան տա Թէհէրանա կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Լօնտրատա նէշը օլընան Տէյլ Նէուզին մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի Թահմը մէմնունիյէթ ալընմըշ տրը։

—Իրան տէվլէթի թարաֆընտան Սամսուն չէհպէնտէրլիկինէ Թալին գէլընան Մէհմէտ Իպրահիմ պէյին մէմուրիյէթի՝ ճանիպը Պապը Ալիէն թաատիգ պուլրըմըշ տրը։

—Թիճարէթճէ էհէմմիյէթի օլան իսբիրթօլու իշկիլէրին մէմալիքը Շահանէյէ իտիալի մէսէլէսինի թէտգիգ իշիւն պու քէրրէ Մալիյէ նէզարէթինտէ պիր գօմիսիօն թէշքէք քիլ իմմիշ տիր։

—Ամինատան Նէուզուա եաղըլտըղընա կէօրէ, Մ. Գունտուրիօմինին եէրինէ Տէրսաատէթ Եունան սէֆարէթինէ նասպը գարարլաշտրրլան Բէթէրսպուրկ սէֆիրի բրէնս Մավրօգօրտաթօ՝ ալթը այ իչիւն մէգզունիյէթ իսթիտա իմմիշ օլուպ, միւտտէթը մէգզիւրէ խիմամընտա վէտանամէսինի Զարա թագտիմ իմմէք իւզրէ Բէթէրսպուրկա կիտէճէք, վէ պինանէն ալէյհ ալաֆր. հոկտեմբեր սօնունա տօղրու Տէրսաատէթէ կէլէպիլէճէք տիր։

Մ. Գունտուրիօմի իսէ, խալէֆինին կէլմէսինէ պէքլէմէյէ, Եունանա վէլիհահարընը տիւլիւնիւ էանասընտա սէրայը գրալի նաղբրլըզը մամիլէհին իւգերինտէն մէսուլիյէթի մէքթուպլար զուհուր իտուպ զապթ իտիլմիշ տիր։

Ասաքիրը Շահանէ՝ հանեա ճիվարընտա Միլաքսա, Քէրաթիզի վէ Խրօսբիլէս մէվգրլարընը իշղալ իմմիշլէր տիր։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Խատտա օրտուի հիւմայունընա մէնսուպ նիզամիյէ կիւնճիւ ալայրն Զինճի թապուրը պինպաշընը Մէհմէտ պէյ թէպտիլէն Յիւնճիւ Մէճիտի,

Պէշինճի (Շամ) օրտուի հիւմայունա մէնսուպ 40ներ նիզամիյէ ալայրն կիւնճիւ թապուրը պինպաշընը Օսման էֆ.յէ կիւնճիւ Օսմանի,

Խատտա օրտուի Հիւմայունընա մէնսուպ կիւնճիւ նիզամիյէ ալայրն Զնեի թապուրը գալ ադաղը նէճիպ էֆ.իլէ, թապուրը մէգզիւրն Զնեի պէօյիւկիւ եիւզպաշընը Խալիլ վէ Յիւնճիւ պէօյիւկիւ եիւզպաշընը Մէհմէտ Քեամիլ էֆ.լերէ Յիւնճի Մէճիտի նիշանը իհսան պուլրըմըշ տրը։

—Թիճարէթճէ էհէմմիյէթի օլան իսբիրթօլու իշկիլէրին մէմալիքը Շահանէյէ իտիալի մէսէլէսինի թէտգիգ իշիւն պու քէրրէ Մալիյէ նէզարէթինտէ պիր գօմիսիօն թէշքէք քիլ իմմիշ տիր։

—Ամինատան Նէուզուա եաղըլտըղընա կէօրէ, Մ. Գունտուրիօմինին եէրինէ Տէրսաատէթ Եունան սէֆարէթինէ նասպը գարարլաշտրրլան Բէթէրսպուրկ սէֆիրի բրէնս Մավրօգօրտաթօ՝ ալթը այ իչիւն մէգզունիյէթ իսթիտա իմմիշ օլուպ, միւտտէթը մէգզիւրէ խիմամընտա վէտանամէսինի Զարա թագտիմ իմմէք իւզրէ Բէթէրսպուրկա կիտէճէք, վէ պինանէն ալէյհ ալաֆր. հոկտեմբեր սօնունա տօղրու Տէրսաատէթէ կէլէպիլէճէք տիր։

Մ. Գունտուրիօմի իսէ, խալէֆինին կէլմէսինէ պէքլէմէյէ, Եունանա վէլիհահարընը տիւլիւնիւ էանասընտա սէրայը գրալի նաղբրլըզը մամիլէհին իւգերինտէն մէսուլիյէթի մէքթուպլար զուհուր իտուպ զապթ իտիլմիշ տիր։

Ասաքիրը Շահանէ՝ հանեա ճիվարընտա Միլաքսա, Քէրաթիզի վէ Խրօսբիլէս մէվգրլարընը իշղալ իմմիշլէր տիր։

—Տիւն սապահ սաաթ 1 պուլղուգտա Արնաուտա քէօյիւնտէն քէօրբիլէ հարէքէթ իտէն 2 նումէրօր շիրքէթ վաբօրը՝ Տօլմա Պաղչէ բիշկեահընա կէլտիքտէ, մարինաը պօղուլրպ հարէքէթ իտէ մէմիշ օրտուընտան, 6 նումէրօրը վաբօր իմատտա կէլիպ եօլճուլարը քէօրբիլէ նագլ իմմիշ տիր։

—Եվվէլքի ագշամ Դարատէնիզտէն կէլէն պիր Ինկիլիզ թիւճճար վաբօրը՝ մուայլէն օլան վագիտտան սօնրա Պօղազան իչէրի կիրմէք իսթէմիշ օլմաղլա, Պօղազ թապեալարընտան իւզերինէ գուրու սրգը թօրլար աթբլարագ Պօղազա տուխուլի մէջ օլմըշտր տրը։

Եվվէմ մէգզիւրտէ Պօղազտա Գարա Պրուն սահիլինէ սանտալ իլէ կէշմէյէ չըգ մըշ օլան Ալէքսանիալը 4 գատրը՝ ագշամ Պէօյիւքտէրէյէ ավտէթլէրինտէ վէ պալատէ զիքր օլընան թօբլարրն աթբլարդը, վէ ամբրան թօբլարրն կիւլէլի օլտրգլարընը վէ քէնտի սանտալարընն իւզերինէ աթբլտրզընը գանն իտէրէք տուշարը խէվֆ ու հէյճան օլմուշար, վէ կիւլլեյերտէն խէլաս օլմագ իչիւն սանտալըն իչինտէ եաթմըշար, վէ իքի սանտալճը տախի գօրգուլարընտան քիւրէքլերի պըրագմըշար իսէ տէ, մուախխերէն աթբլան թօբլարընը գուրու սրգը օլտրզընը վէ մէգզիւր Ինկիլիզ վաբօրը իւզերինէ աթբլտրզընը անլայարագ գօրգուլարը տէֆ օլմուշ տրը։

—Կէչէն կիւն Իզմիր մուխպիրմիզին տախի եաղմըշ օլտրզը վէճճէլ, «տանկ» թապիր օլընան պուլաշրգ սրթմա խասթալզը՝ իլք տէֆա օլարագ պու սէնէ Իզմիրտէ զուհուր իտուպ, 6—7000 քիշի պու խասթալրգա Ֆութթուրմըշ, վէ շէհրը մէգզիւր Բում մէթրօբօլիտի տախի պու խասթալարգտան եաթմագտա իմիշ։ Պէյէտիյէնին թալէպի մուճիպինճէ, պիր չօգ հէքիմէր՝ պու խասթալրգ հագգընտա իճրաի քէշֆիյաթ իմմէքտէ վէ տէֆի չարէսինի արամագտա իմիշլէր։

Մէգզիւր խասթալրգ Պէյօղլունտա Թէրէ պաշը ճիվարը իլէ Ա.ֆնալը չէշմէտ տախի իճրաի հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, 600 քիշի պու խասթալրգա թութրըմըշլար տրը։ Հէյէ քի մէգզիւր խասթալրգ՝ էօլտիւրիւճիւ օլմայրպ, խասթա պիր գաշ կիւն էյիճէ պագրլտրգտա քէսպը սրհհէթ իմմէքտէ իմիշ։

—Կէչէն ճուժաա կիւնիւ ագշամ բատտէյէրինտէ, միւթէպէր պիր իսլամ ֆամիլեասընընն բաքիպ օլտրզը պիր արապա՝ Ֆէնէր պաղչէսինտէն ավտէթ իտէր իքէն, Դրզրլ Թօբրագտա տար պիր եօլ իւզերինտէ քէգա Ֆէնէրբահչէ ավտէթ իտէն վէ մէգզիւր արապայը կէչմէք իսթէյէն տիկէր պիր արապա իլէ միւսատէմէ իտէրէք, իքի արապանընն թէքերլէքլերի եէքտիկերէ կէչմիշ օլտրզընտան, արապա տէրուինտէքիլերինին խէվֆ ու թէլաշ իլէ պիրպիրինէ կէչմէյերի իւզերինէ էվվէլքի արապա տէվրիլիպ, գատրնլար աղրճա եաբալանմըշ, վէ տիկէր արապատան տախի պիր չօճուգ տիշիպ թէքերլէքլեր ալընտա չինինէրէք ժուախխերէն վէֆաթ իմմիշ օլտրզը՝ մաթպասամըզա խապեր վերիլիօր։

—Պասատա զուհուր իտուպ Պաղտատա եայրան՝ գօլերանընն խայլիէն խայլի ազալտրզը՝ տիւն ալընան խապերլերէն անլաշրլմըշ տրը։

—Պօղազ քէօյիւ սէքէնէսինէն պիր ֆագիր՝ էվվէլքի սապահ Պէօյիւքտէրէ իլէ Թարապիա արասընտա Քիրէճ Պրունը թէքերլերինտէ չալը քէսէր իքէն, այաղը գայրպ տաղտան աշաղը տէնիզ քէնարընա գատար եուվարանմըշ, վէ պաճաղը գբրբլտրզը կիպի, վիճուտինին պիր չօգ եէրլերի տախի եարալանմըշ տրը։

—Զարպխանէի ամիրէտէ տարպ օլընան օթքքէլերին պարընը վէ ամուրիյէթինի իյֆա իմմէք իչիւն Ամինայա կիտէճէք, վէ օ հալտէ Տէրսաատէթի սէֆարէթի պիրինճի քեաթիպի Մ. Մէթաքսա՝ մասպահի կիւզարլրզ վաղիֆէսինի իյֆա իտէճէք տիր։

—Տիւն սապահ սաաթ 1 պուլղուգտա Արնաուտա քէօյիւնտէն քէօրբիլէ հարէքէթ իտէն 2 նումէրօր շիրքէթ վաբօրը՝ Տօլմա Պաղչէ բիշկեահընա կէլտիքտէ, մարինաը պօղուլրպ հարէքէթ իտէ մէմիշ օրտուընտան, 6 նումէրօրը վաբօր իմատտա կէլիպ եօլճուլարը քէօրբիլէ նագլ իմմիշ տիր։

—Եվվէլքի ագշամ Դարատէնիզտէն կէլէն պիր Ինկիլիզ թիւճճար վաբօրը՝ մուայլէն օլան վագիտտան սօնրա Պօղազան իչէրի կիրմէք իսթէմիշ օլմաղլա, Պօղազ թապեալարընտան իւզերինէ գուրու սրգը թօրլար աթբլարագ Պօղազա տուխուլի մէջ օլմըշտր տրը։

Եվվէմ մէգզիւրտէ Պօղազտա Գարա Պրուն սահիլինէ սանտալ իլէ կէշմէյէ չըգ մըշ օլան Ալէքսանիալը 4 գատրը՝ ագշամ Պէօյիւքտէրէյէ ավտէթլէրինտէ վէ պալատէ զիքր օլընան թօբլարրն աթբլարդը, վէ ամբրան թօբլարրն կիւլէլի օլտրգլարընը վէ քէնտի սանտալարընն իւզերինէ գանն իտէրէք տուշարը խէվֆ ու հէյճան օլմուշար, վէ կիւլլեյերտէն խէլաս օլմագ իչիւն սանտալըն իչինտէ եաթմըշար, վէ իքի սանտալճը տախի գօրգուլարընտան քիւրէքլերի պըրագմըշար իսէ տէ, մուախխերէն աթբլան թօբլարընը գուրու սրգը օլտրզընը վէ մէգզիւր Ինկիլիզ վաբօրը իւզերինէ աթբլտրզընը անլայարագ գօրգուլարը տէֆ օլմուշ տրը։

—Կէչէն կիւն Իզմիր մուխպիրմիզին տախի եաղմըշ օլտրզը վէճճէլ, «տանկ» թապիր օլընան պուլաշրգ սրթմա խասթալզը՝ իլք տէֆա օլարագ պու սէնէ Իզմիրտէ զուհուր իտուպ, 6—7000 քիշի պու խասթալրգա Ֆութթուրմըշ, վէ շէհրը մէգզիւր Բում մէթրօբօլիտի տախի պու խասթալարգտան եաթմագտա իմիշ։ Պէյէտիյէնին թալէպի մուճիպինճէ, պիր չօգ հէքիմէր՝ պու խասթալրգ հագգընտա իճրաի քէշֆիյաթ իմմէքտէ վէ տէֆի չարէսինի արամագտա իմիշլէր։

Մէգզիւր խասթալրգ Պէյօղլունտա Թէրէ պաշը ճիվարը իլէ Ա.ֆնալը չէշմէտ տախի իճրաի հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, 600 քիշի պու խասթալրգա թութրըմըշլար տրը։ Հէյէ քի մէգզիւր խասթալրգ՝ էօլտիւրիւճիւ օլմայրպ, խասթա պիր գաշ կիւն էյիճէ պագրլտրգտա քէսպը սրհհէթ իմմէքտէ իմիշ։

—Կէչէն ճուժաա կիւնիւ ագշամ բատտէյէրինտէ, միւթէպէր պիր իսլամ ֆամիլեասընընն բաքիպ օլտրզը պիր արապա՝ Ֆէնէր պաղչէսինտէն ավտէթ իտէր իքէն, Դրզրլ Թօբրագտա տար պիր եօլ իւզերինտէ քէգա Ֆէնէրբահչէ ավտէթ իտէն վէ մէգզիւր արապայը կէչմէք իսթէյէն տիկէր պիր արապա իլէ միւսատէմէ իտէրէք, իքի արապանընն թէքերլէքլերի եէքտիկերէ կէչմիշ օլտրզընտան, արապա տէրուինտէքիլերինին խէվֆ ու թէլաշ իլէ պիրպիրինէ կէչմէյերի իւզերինէ էվվէլքի արապա տէվրիլիպ, գատրնլար աղրճա եաբալանմըշ, վէ տիկէր արապատան տախի պիր չօճուգ տիշիպ թէքերլէքլեր ալընտա չինինէրէք ժուախխերէն վէֆաթ իմմիշ օլտրզը՝ մաթպասամըզա խապեր վերիլիօր։

—Պասատա զուհուր իտուպ Պաղտատա եայրան՝ գօլերանընն խայլիէն խայլի ազալտրզը՝ տիւն ալընան խապերլերէն անլաշրլմըշ տրը։

—Պօղազ քէօյիւ սէքէնէսինէն պիր ֆագիր՝ էվվէլքի սապահ Պէօյիւքտէրէ իլէ Թարապիա արասընտա Քիրէճ Պրունը թէքերլերինտէ չալը քէսէր իքէն, այաղը գայրպ տաղտան աշաղը տէնիզ քէնարընա գատար եուվարանմըշ, վէ պաճաղը գբրբլտրզը կիպի, վիճուտինին պիր չօգ եէրլերի տախի եարալանմըշ տրը։

—Զարպխանէի ամիրէտէ տարպ օլընան օթքքէլերին պարընը վէ ամուրիյէթինի իյֆա իմմէք իչիւն Ամինայա կիտէճէք, վէ օ հալտէ Տէրսաատէթի սէֆարէթի պիրինճի քեաթիպի Մ. Մէթաքսա՝ մասպահի կիւզարլրզ վաղիֆէսինի իյֆա իտէճէք տիր։

Ասաքիրը Շահանէ՝ հանեա ճիվարընտա Միլաքսա, Քէրաթիզի վէ Խրօսբիլէս մէվգրլարընը իշղալ իմմիշլէր տիր։

—Տիւն սապահ սաաթ 1 պուլղուգտա Արնաուտա քէօյիւնտէն քէօրբիլէ հարէքէթ իտէն 2 նումէրօր շիրքէթ վաբօրը՝ Տօլմա Պաղչէ բիշկեահընա կէլտիքտէ, մարինաը պօղուլրպ հարէքէթ իտէ մէմիշ օրտուընտան, 6 նումէրօրը վաբօր իմատտա կէլիպ եօլճուլարը քէօրբիլէ նագլ իմմիշ տիր։

—Եվվէլքի ագշամ Դարատէնիզտէն կէլէն պիր Ինկիլիզ թիւճճար վաբօրը՝ մուայլէն օլան վագիտտան սօնրա Պօղազան իչէրի կիրմէք իսթէմիշ օլմաղլա, Պօղազ թապեալարընտան իւզերինէ գուրու սրգը թօրլար աթբլարագ Պօղազա տուխուլի մէջ օլմըշտր տրը։

Եվվէմ մէգզիւրտէ Պօղազտա Գարա Պրուն սահիլինէ սանտալ իլէ կէշմէյէ չըգ մըշ օլան Ալէքսանիալը 4 գատրը՝ ագշամ Պէօյիւքտէրէյէ ավտէթլէրինտէ վէ պալատէ զիքր օլընան թօբլարրն աթբլարդը, վէ ամբրան թօբլարրն կիւլէլի օլտրգլարընը վէ քէնտի սանտալարընն իւզերինէ գանն իտէրէք տուշարը խէվֆ ու հէյճան օլմուշար, վէ կիւլլեյերտէն խէլաս օլմագ իչիւն սանտալըն իչինտէ եաթմըշար, վէ իքի սանտալճը տախի գօրգուլարընտան քիւրէքլերի պըրագմըշար իսէ տէ, մուախխերէն աթբլան թօբլարընը գուրու սրգը օլտրզընը վէ մէգզիւր Ինկիլիզ վաբօրը իւզերինէ աթբլտրզընը անլայարագ գօրգուլարը տէֆ օլմուշ տրը։

—Կէչէն կիւն Իզմիր մուխպիրմիզին տախի եաղմըշ օլտրզը վէճճէլ, «տանկ» թապիր օլընան պուլաշրգ սրթմա խասթալզը՝ իլք տէֆա օլարագ պու սէնէ Իզմիրտէ զուհուր իտուպ, 6—7000 քիշի պու խասթալրգա Ֆութթուրմըշ, վէ շէհրը մէգզիւր Բում մէթրօբօլիտի տախի պու խասթալարգտան եաթմագտա իմիշ։ Պէյէտիյէնին թալէպի մուճիպինճէ, պիր չօգ հէքիմէր՝ պու խասթալրգ հագգընտա իճրաի քէշֆիյաթ իմմէքտէ վէ տէֆի չարէսինի արամագտա իմիշլէր։

Մէգզիւր խասթալրգ Պէյօղլունտա Թէրէ պաշը ճիվարը իլէ Ա.ֆնալը չէշմէտ տախի իճրաի հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, 600 քիշի պու խասթալրգա թութրըմըշլար տրը։ Հէյէ քի մէգզիւր խասթալրգ՝ էօլտիւրիւճիւ օլմայրպ, խասթա պիր գաշ կիւն էյիճէ պագրլտրգտա քէսպը սրհհէթ իմմէքտէ իմիշ։

—Կէչէն ճուժաա կիւնիւ ագշամ բատտէյէրինտէ, միւթէպէր պիր իսլամ ֆամիլեասընընն բաքիպ օլտրզը պիր արապա՝ Ֆէնէր պաղչէսինտէն ավտէթ իտէր իքէն, Դրզրլ Թօբրագտա տար պիր եօլ իւզերինտէ քէգա Ֆէնէրբահչէ ավտէթ իտէն վէ մէգզիւր արապայը կէչմէք իսթէյէն տիկէր պիր արապա իլէ միւսատէմէ իտէրէք, իքի արապանընն թէքերլէքլերի եէքտիկերէ կէչմիշ օլտրզընտան, արապա տէրուինտէքիլերինին խէվֆ ու թէլաշ իլէ պիրպիրինէ կէչմէյերի իւզերինէ էվվէլքի արապա տէվրիլիպ, գատրնլար աղրճա եաբալանմըշ, վէ տիկէր արապատան տախի պիր չօճուգ տիշիպ թէքերլէքլեր ալընտա չինինէրէք ժուախխերէն վէֆաթ իմմիշ օլտրզը՝ մաթպասամըզա խապեր վերիլիօր։

—Պասատա զուհուր իտուպ Պաղտատա եայրան՝ գօլերանընն խայլիէն խայլի ազալտրզը՝ տիւն ալընան խապերլերէն անլաշրլմըշ տրը։

—Պօղազ քէօյիւ սէքէնէսինէն պիր ֆագիր՝ էվվէլքի սապահ Պէօյիւքտէրէ իլէ Թարապիա արասընտա Քիրէճ Պրունը թէքերլերինտէ չալը քէսէր իքէն, այաղը գայրպ տաղտան աշաղը տէնիզ քէնարընա գատար եուվարանմըշ, վէ պաճաղը գբրբլտրզը կիպի, վիճուտինին պիր չօգ եէրլերի տախի եարալանմըշ տրը։

—Զարպխանէի ամիրէտէ տարպ օլընան օթքքէլերին պարընը վէ ամուրիյէթինի իյֆա իմմէք իչիւն Ամինայա կիտէճէք, վէ օ հալտէ Տէրսաատէթի սէֆարէթի պիրինճի քեաթիպի Մ. Մէթաքսա՝ մասպահի կիւզարլրզ վաղիֆէսինի իյֆա իտէճէք տիր։

Ասաքիրը Շահանէ՝ հանեա ճիվարընտա Միլաքսա, Քէրաթիզի վէ Խրօսբիլէս մէվգրլարընը իշղալ իմմիշլէր տիր։

—Տիւն սապահ սաաթ 1 պուլղուգտա Արնաուտա քէօյիւնտէն քէօրբիլէ հարէքէթ իտէն 2 նումէրօր շիրքէթ վաբօրը՝ Տօլմա Պաղչէ բիշկեահընա կէլտիքտէ, մարինաը պօղուլրպ հարէքէթ իտէ մէմիշ օրտուընտան, 6 նումէրօրը վաբօր իմատտա կէլիպ եօլճուլարը քէօրբիլէ նագլ իմմիշ տիր։

—Եվվէլքի ագշամ Դարատէնիզտէն կէլէն պիր Ինկիլիզ թիւճճար վաբօրը՝ մուայլէն օլան վագիտտան սօնրա Պօղազան իչէրի կիրմէք իսթէմիշ օլմաղլա, Պօղազ թապեալարընտան իւզերինէ գուրու սրգը թօրլար աթբլարագ Պօղազա տուխուլի մէջ օլմըշտր տրը։

Եվվէմ մէգզիւրտէ Պօղազտա Գարա Պրուն սահիլինէ սանտալ իլէ կէշմէյէ չըգ մըշ օլան Ալէքսանիալը 4 գատրը՝ ագշամ Պէօյիւքտէրէյէ ավտէթլէրինտէ վէ պալատէ զիքր օլընան թօբլարրն աթբլարդը, վէ ամբրան թօբլարրն կիւլէլի օլտրգլարընը վէ քէնտի սանտալարընն իւզերինէ գանն իտէրէք տուշարը խէվֆ ու հէյճան օլմուշար, վէ կիւլլեյերտէն խէլաս օլմագ իչիւն սանտալըն իչինտէ եաթմըշար, վէ իքի սանտալճը տախի գօրգուլարընտան քիւրէքլերի պըրագմըշար իսէ տէ, մուախխերէն աթբլան թօբլարընը գուրու սրգը օլտրզընը վէ մէգզիւր Ինկիլիզ վաբօրը իւզերինէ աթբլտրզընը անլայարագ գօրգուլարը տէֆ օլմուշ տրը։

—Կէչէն կիւն Իզմիր մուխպիրմիզին տախի եաղմըշ օլտրզը վէճճէլ, «տանկ» թապիր օլընան պուլաշրգ սրթմա խասթալզը՝ իլք տէֆա օլարագ պու սէնէ Իզմիրտէ զուհուր իտուպ, 6—7000 քիշի պու խասթալրգա Ֆութթուրմըշ, վէ շէհրը մէգզիւր Բում մէթրօբօլիտի տախի պու խասթալարգտան եաթմագտա իմիշ։ Պէյէտիյէնին թալէպի մուճիպինճէ, պիր չօգ հէքիմէր՝ պու խասթալրգ հագգընտա իճրաի քէշֆիյաթ իմմէքտէ վէ տէֆի չարէսինի արամագտա իմիշլէր։

Մէգզիւր խասթալրգ Պէյօղլունտա Թէրէ պաշը ճիվարը իլէ Ա.ֆնալը չէշմէտ տախի իճրաի հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, 600 քիշի պու խասթալրգա թութրըմըշլար տրը։ Հէյէ քի մէգզիւր խասթալրգ՝ էօլտիւրիւճիւ օլմայրպ, խասթա պիր գաշ կիւն էյիճէ պագրլտրգտա քէսպը սրհհէթ իմմէքտէ իմիշ։

—Կէչէն ճուժաա կիւնիւ ագշամ բատտէյէրինտէ, միւթէպէր պիր իսլամ ֆամիլեասընընն բաքիպ օլտրզը պիր արապա՝ Ֆէնէր պաղչէսինտէն ավտէթ իտէր իքէն, Դրզրլ Թօբրագտա տար պիր եօլ իւզերինտէ քէգա Ֆէնէրբահչէ ավտէթ իտէն վէ մէգզիւր արապայը կէչմէք իսթէյէն տիկէր պիր արապա իլէ միւսատէմէ իտէրէք, իքի արապանընն թէքերլէքլերի եէքտիկերէ կէչմիշ օլտրզընտան, արապա տէրուինտէքիլերինին խէվֆ ու թէլաշ իլէ պիրպիրինէ կէչմէյերի իւզերինէ էվվէլքի արապա տէվրիլիպ, գատրնլար աղրճա եաբալանմըշ, վէ տիկէր արապատան տախի պիր չօճուգ տիշիպ թէքերլէքլեր ալընտա չինինէրէք ժուախխերէն վէֆաթ իմմիշ օլտրզը՝ մաթպասամըզա խապեր վերիլիօր։

—Պասատա զուհուր իտուպ Պաղտատա եայրան՝ գօլերանընն խայլիէն խայլի ազալտրզը՝ տիւն ալընան խապերլերէն անլաշրլմըշ տրը։

—Պօղազ քէօյիւ սէքէնէսինէն պիր ֆագիր՝ էվվէլքի սապահ Պէօյիւքտէրէ իլէ Թարապիա արասընտա Քիրէճ Պրունը թէքերլերինտէ չալը քէսէր իքէն, այաղը գայրպ տաղտան աշաղը տէնիզ քէնարընա գատար եուվարանմըշ, վէ պաճաղը գբրբլտրզը կիպի, վիճուտինին պիր չօգ եէրլերի տախ

ԱԼԷՄԱՆԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸՆԸ

ԱԼՋԱՍ—ԼՕՐԷՆԷ ՍԷՑԱՀԱՊԷԹ

Աժանս Հավաս թէլէկրաֆ գուրանեասը ալաֆր. օգոստ. 20 թարիխէյէ Բարիզ կազէթալարընա աթիտէքի թէլէկրաֆը թէվզի իթմիշ տիր.

Ալէմանիա իմբէրաթօրլյա իմբէրաթօրիցասը՝ սաաթ 5ի 10 տագիգա կէչէրէք Սթրազպուրկտա մէրքէզ սթասիօնընա կէմիշլէր տիր. Պու սրբատա Սթրազպուրկէն պիճիւմէվ քիլիսէ չանլարը չալընմագտա վէ իսթիհքեամաթտան թօրլար ատրլմագտա իտի.

Սթասիօն նէրտիվէնի եանընտա Սագս վէ Վիւրթէմպէրկ ասքէրինտէն միւրէքքէպ պիր միւֆրէզէ սաֆպէսթէի իհթիրամ օլունշ տրը.

Ինչու միւֆրէզէնին սաղ թարաֆընտա ժէնէրալլար, վէ Ալզաս-Լօրէն վալիսի բրէնս հօհէնլօհէ վէ զէվճէսի, վէ քէրիմէսի բրէնսէս Է. լիզապէթ վէ իւչ մահտումլարը պէքլէմէքտէ իտիլէր.

Տէմիր եօլ գաթարը տուրուր տուրմագ Պատ կրանտուգասը՝ Ալզաս-Լօրէն ասքէրի միւֆէթթիշի սրֆաթըյլա էն եվվէլ վակօնտան էնէրէք նէրտիվէն եանընտա պէքլէյէն ասքէրին սաղ թարաֆընտա մէվզի թութմուշ տրը.

Իմբէրաթօր Կիյէօմ իլէ իմբէրաթօրիցա Ավկուստա Վիգթօրիա՝ վակօնտան էնտիքլէրինտէ օրատա պուլունան պիլիճիւմէ զէվաթա սէլամ վէրմիշլէր, վէ բրէնսէպ հօհէնլօհէ իլէ գըզը բրէնսէս Էլիզապէթ՝ իմբէրաթօրիցայա չիշէք տէմէթլէրի թագտիմ իթմիշլէր տիր.

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցա նէրտիվէնտէն էնտիքլէրինտէ սրբա իլէ տուրմուշ օլան ասքէրէ սէլամ վէրմիշլէր տիր. Սթրազպուրկ էհալիսի թէմամբյա օգագլարտա պուլունույօր իտի. Ազալարը 4000է պալիշ օլան 80 ճէմիյէթ էֆբրատը վէ մէքթէպլէր շակիրտանը վէ ասքէր՝ իմբէրաթօրէն կէչտիկի եոյ իւզէրինտէ տիզիմիշլէր, վէ իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրացա տէօրթ աթլը արապա իլէ չէհրի տօլաշըպ կէզմիշլէր տիր.

Սէրալը իմբէրաթօրի էօնիւնտէքի մէյտանտա, Սթրազպուրկա մէրպութ օլան նահիյէլէր միւտիրլէրի իլէ միլլի գըյաֆէթլէրինի կիրնմիշ օլան 100 նէֆէր գըզ պուլընմագտա իտի.

Ինչու մէյտանա կէլինտիքտէ, իմբէրաթօր՝ իմբէրաթօրիցայը սէրայա կէօթիւրիւքտէն սօնրա Սագս վէ Վիւրթէմպէրկ ասքէրի միւֆրէզէսինէ վէ 99ընճը բիյատէ ալայընա վէ Էհլէն միւֆրէզէսինէ ըէսմը կէչիա իճրա իթտիրմէք իչին սէրայտան չրգմըշ տրը. Օ արա հավա դայէթ կիւզէլ վէ լաթիֆ իտի.

Սթրազպուրկ մէմուրիրը մահալլիյէսի իմբէրաթօրա թագտիմ օլընտրգլարընտա, հիւքիւմտարը միւչարէլէյէ՝ քէնտի հագգընտա իճրա օլընան հիւսնիւ գապուլտէն տօլայը պէյանը մահզուզիյէթ էյլէմիշ տիր.

* *

Ալզաս—Լօրէն էյալէթի վէ Պատ կրանտուգալըզը տէմիր եօլլարը գումբանեալարը՝ էհվէն ֆիյաթլա պիր թագըմ գաթարլար թէրթիպ իթմիշլէր, վէ պու գաթարլար իլէ Բէն ըմմաղընն օ պիր թարաֆընտան Սթրազպուրկա պիր չօգ եօլճու վէ սէյիրճի կէթիրմիշլէր տիր.

* *

Օգոստոսըն 21ինճի կիւնիւ Ալէմանիա իմբէրաթօրը Կիյէօմ հազրէթլէրի՝ բէֆգաթընտա Պատ կըրանտուգասը վէ հարպկիէ նազըրը վէ էրքանը հարպիյէի ուսուսիյէսի բէհսի պուլընտըզը հալտէ թալիմ մէյտանընա կիտէրէք, ասքէրէ բէսմը կէչիա իճրա իթտիրմիշ տիր. Թալիմ մէյտանընտա 25,000 քիշի մէվճուտ իտի. Ասքէր միւթեգաիւտլէրինտէն իպարէթ 70 գատար ճէմիյէթ էֆբատ՝ 6000 սէյիրճիինին օթուրմըշ օլըզը պիր քէրէվէթին էօնիւնէ տուրմուշլար տրը.

Իմբէրաթօրիցա տախի բէսմը կէչիտտէ հազրը պուլընմըշ տրը.

Խասսա ասքէրի իւնիֆօրմասընը կիյինմիշ օլան իմբէրաթօր վէ տէօրթ աթլը արապայա պինմիշ օլան իմբէրաթօրիցա՝ ասքէր էօնիւնտէն կէչմիշլէր, վէ պատէհու ասաքիրը մէրգումէ՝ միւշարէլէյհիմա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցանընը էօնիւնտէն իքի քէրքէ բէսմը կէչիա իճրա իթմիշլէր տիր.

Թալիմ մէյտանընա արապա իլէ կէլմիշ օլան իմբէրաթօրիցա՝ քէզալիք արապա իլէ վէ իմբէրաթօրտան եարըմ սաաթ էվվէլ կէրի տէօնմիշ տիր.

Իմբէրաթօր՝ բէֆգաթընտա ժէնէրալլար վէ տիկէր պաղը զապթան պուլունտրը հալտէ, էօյլէյին ավտէթ էյլէմիշ, վէ պու սրբատա պիր պանտօ ասքէր մուղիգասը թէբենիմսազ օլմագտա պուլընմըշ տրը.

Ալաֆրանկա սաաթ 1տէ իմբէրաթօր՝ պէօյիւք զապթանա պիր զիյաֆէթ վէրմիշ տիր.

Էօյլէնտէն սօնդրա իմբէրաթօրիցա՝ Սթրազպուրկ Տարիւ Ֆիւնունընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր.

Օկիւնիւ ագշամ Ալզաս-Լօրէն վալիսի բրէնս հօհէնլօհէ թարաֆընտան իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցանընը չէրէֆլէրինէ օլարագ պիր զիյաֆէթը ըսմիյէ իթա օլունմըշ տրը.

Ժէնէրալլար իլէ էն պէօյիւք մէմուրիրը միւքիյէ իչչու զիյաֆէտտէ հազրը պուլունմըշլար տրը.

Թաամտան սօնդրա բրէնս հօհէնլօհէ՝ իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիցանընը սրհհէթ ու աֆիյէթլէրինէ պատէնուշ օլմուշ, վէ միշարէլէյհիմայը խանէսինտէ գապուլ իթմէք կիպի պիր չէրէֆէ նախիյէթինտէն տօլայը պէյանը թէչէքքիւր էյլէմիշ տիր.

Պունա ճէվապէն իմբէրաթօր Կիյէօմ՝ քէնտի հագգընտա իճրա օլընան հիւսնիւ գապուլտէն տօլայը ըզհարը մէմուունիյէթ իթմիշ, վէՍթրազպուրկա իւչիւնճի տէֆա օլարագ եօլճըլըգ իթտիկինի վէ շէհրը մէզքիւրտէ իգամէթ իթմէկի արզու էյլէտիկինի սէօյլէտիքտէն սօնրա գատէհինի գալտրըմըշ, վէ պիլճիմէվէ հազրընը Ալզաս-Լօրէն էյալէթի իլէ Սթրազպուրկ չէհրինին ըրֆգահ վէ մամուրիյէթինէ վէ բրէնս վէ բրէնսէս հօհէնլօհէնին սրհհէթլէրինէ պատէնուշ օլմագա տավէթ էյմիշ տիր.

Ինչու զիյաֆէթտէն սօնրա իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիցա՝ տախիրէի պէյէտիյէյէ կիտիպ, պէյէտիյէ բէհսի Մ. Պագ թարաֆընտան խթիգապալ վէ գապուլ օլընմըշլար տրը. Բէհսը մամաիլյէհին գըզը՝ իմբէրաթօրիցայա պիր չիշէք տէմէթի թագտիմ էյլէմիշ տիր.

Տաիրէի պէյէտիյէտ թագրիպէն 1200 քիշի եանի մէճլիսը պէյէտի ազասը վէ նահիյէ միւտիրլէրի վէ բահիպլէր վէ մուալիմլէր վէ մէմուրինը էյալէթ՝ իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցանընը էօնիւնտէն կէչմիշլէր տիր.

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցա՝ կէճէ եարըսընտան պիր սաաթ էվվէլ սէրայա ավտէթ իթմիշլէր տիր. Պիլճիմէվ հիւքիւմէթ տաիրէլէրինտէ գանտիլ տօնանմասը իճրա օլընմըշ իտի.

Օգոստոսըն 23ինճի կիւնիւ իմբէրաթօր՝ 15ինճի Էհլէն ալայընը վանօվրալարընտա վէ թաալիմ մէյտանընտա իճրա իսիլճէճք հարպ թալիմլէրինտէ հազրը պուլընճագլար իտի.

Ալէմանիա իմբէրաթօրը Կիյէօմ հազրէթլէրի՝ օգոստոսըն 23իւնճիւ կիւնիւ սապահլայրն Սթրազպուրկ չէհրի էթրաֆընտաքի իսթիհքեամաթը մուայէնէ, վէ պու սրբատա իմբէրաթօրիցա՝ բահիպլէրը (մայրապէտլէր) մանասթըրընը վէ պատէհու Բրօթէսթան քիլիսէսինի զիյարէթ իթմիշլէր տիր.

* *

Սէնէդոդ նամ Ինկիլիզ կազէթասը՝ Ալէմանիա իմբէրաթօրընընը Ալզաս—Լօրէնէ վուգու պուլան սէյահաթընտան պահս իթտիկի սրբատա, աթիտէքի միւթալաատա պուլունմըշ տրը.

«Եռ սօն 19 սէնէ զարֆընտա Ալէմանիա իլէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի՝ խալընտան խալը թէրագգը իթմիշլէր տիր. Ֆրանսա՝ պիր տէրէճէյէ գատար Ալէմանիատան զիյատէ թէրագգը էյլէմիշ տիր. Նուրասը թէլիմ օլընմալը տրը քի, Ֆրանսա՝ 1871 մուհարեպէսի կիսի տէհշէթի պիր մուհարեպէնին ֆէնալըգլարընը աղզէման զարֆընտա տէֆ իսէպիմիշ տիր.

«Ֆրանսա իլէ Ալէմանիա պէյնին տէ վուգու պուլան մուհարէպէտէ թէլէֆ օլան ասքէր, վէ սարֆ օլընան միւհիմմաթը հարպիյէ իլէ Ալէմանիայա վերիլէն ճէսիմ թազմինաթը հարպիյէ տիւչիւնիլտիքտէ, Ֆրանսա էհալիսինին կէօսթերտիկի գուվվէի հայաթիյէ ինքեար օլընամագ. Ֆրանսա՝ ասքէրի նօգթանընգարընճա էլեվմ Ալէմանիատան տահա զիյատէ գուվվէթլի տիր. Էկէր Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ տախիրը մէմալիքտէ մէվճուտ օլան նիֆագ վէ միւնազաալարը պէրթարաֆ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլուր իսէ, շիւպհէսիզ գարա տէվլէթլէրի միյանընտա մուգատտէմա հաղ օլտրզը մէվգէյը թէքրար էլէ կէչիրէճէք տիր.

«Տիկէր թարաֆտան Ալէմանիա տախի՝ Ֆրանսա թարաֆընտան իպրաղ օլընան մէթանէթէ միմասիլ պիր մէթանէթլէ վէ տահա զիյատէ խնթիգամու ինղիլաթլա հարէքէթէ տէվամ իթմէքտէ տիր.»

ԲԱՐԻԶՏԷ

13000 ՊԷԼԷՏԻՃԷ ՐԷԻՍԻՆԷ ՔԷՇԻՏԷ ՕԼԸՆԱՆ ԶԻՑԱՖԷԹ

Բարիզտէն ալաֆր. օգոստոս 21 թարիխէյէ պու պապատ աթիտէքի թաֆսիլաթ վէրիլիյօր.

Պու քէրքէ Ֆրանսա պէյէտիյէ բէհսէրինէ քէշիտէ օլունան զիյաֆէթ՝ սէրկիի ուսուսինին քիւչարընտան պէրու թէրթիպ օլունան չէնկիլէրին էն միւքէմմէլի սայրլապիլիր.

Շիմտիյէ գատար քէշիտէ օլընան զիյաֆէթլէրին է՝ գարապալըգլրը հիւքմինտէ օլան պու զիյաֆէթ՝ մէմուլտէն զիյատէ պիր խնթիգամ իլէ վուգու պուլմուշ վէ հիչ պիր միւնասէպէթսիզ հալ վուգուա կէլմէմիշ տիր.

Պէյէտիյէ բէհսէրի՝ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Բարիզ չէհր էմանէթի տաիրէսինտէ պուլընմագ իւզրէ տավէթնամէ ալզ էյլէմիշ իտիլէր.

Պունլարըն կէչտիքլէրինի սէյր իթմէք իւզրէ սաաթ 1տէն իթիբարէն չէհր էմանէթի տաիրէսինին ճիվարընտա պէօյիւք պիր գալապալըգ թօրլանմըշ իտի.

Պէյէտիյէ բէհսէրինի՝ չէհր էմանէթի տաիրէսինտէ Բարիզ պէյէտիյէ բէհսի Մ. Շօթան իլէ մէճլիսը պէյէտի ազասընտան Մ. Սիմուրօյ վէ Մ. Բուէլ վէ Մ. Սէն Մարմէն վէ Մ. Վիդիլի վէ Մ. Բոյար գապուլ էյլէմիշլէր տիր. Էքսէր պէյէտիյէ բէհսէրի բրտէնկօթ եախսա բէնկլի գումաշլատան եարբրմըշ եաղ էլպսէսի կիյմիշ օլմաղլա պէրապէր, իչէրիսինէն պաղըսը տա ամէլիյիտտէն զուհուր էյլէմիշ օլտրզլարընը կէօսթերմէք իւզրէ ամէլիյէ մախսուս օլան մավի կէօմիլքլէր կիյմիշլէր իտի.

Պաղը էյալէթլէրտէն վէ էզճիմէվ Պրքիանը էյալէթինտէն կէմիշ օլան պէյէտիյէ բէհսէրի իսէ, քէնտի մէմլէքէթլէրինէ մախսուս էլպիսէյի կիյինմիշլէր իտի. Պունլար՝ միւվա սէյէթ էյլէտիքճէ, Մ. Շօթանընն էլինի սրզըպ, պու չէնկիլքտէն տօլայը պէյանը մէճմունիյէթ իթմէքտէ իտիլէր. Ալաֆր. սաաթ 4 բատտէլէրինտէ էհալիլէրինին մրգտարը էն ազ օլան պէյէտիյէ տաիրէլէրինին բէհսէրինէ՝ Մ. Շօթանընն օտասընա կիթմէմէլէրի բէճա օլընմըշ տրը. Մ. Շօթան՝ չէհր էմանէթի տաիրէսինտէ վազը սենայի միւխթէլիֆէք սէրալընա կիտէճէյի սրբատա քէնտիսինէ բէֆգաթի իտէճէք օլան պէյէտիյէ բէհսէրինի պունլարտան ինթիխապ էյլէմիշ տիր.

Պու բէֆգաթընն Ֆրանսատա էն ազ էհալիսի հավի օլան իքի տաիրէի պէյէտիյէնին բէհսէրինէ իհալէսի մուգաբրէր օլմաղլա, հօթ-Մարն էյալէթինտէ վազը անճագ 30 նուֆուսը հավի պուլընան Պրէսանպուր տաիրէի պէյէտիյէսինին բէհսի Մ. Բօպէր իլէ, Սէն-է-Ռուազ էյալէթինտէ 48 նուֆուսը հավի պուլընան Վօտէրլան տաիրէի պէյէտիյէսինին բէհսի Մ. Նօլ ինթիխապ իտիլմիշ տիր.

Պատէհու տաիրէի էմանէթին էօնիւնտէքի մէյտանա կիտիլէրէք, օրատա պէյէտիյէ բէհսէրի պիր սրբա իւզրէ տուրմըշլար վէ սէրկի տաիրէսինէ տօղրու եիւրիւմէյէ պաշլամըշլար տրը. Էօնտէն պիր միւֆրէզէ սիւվարի պէյէտիյէ չավուշլարը կիտիպ, պունլարըն արզ ասընտան 3 սրբա բօլիս մէմուրլարը վէ տահա արզատան ասքէրի պօրաղանլար վէ տահա արզատան տախի ասքէրի մուզիդա իւէրիլէմէյէ պաշլամըշլար.

Պունլար իլէ Բարիզ մէճլիսը պէյէտիսի միւպասսըրլարընն արասընտա խալլըճա մահալ պըրագըմըշ տրը. Մէճլիսը պէյէտի միւպասսըրլարընտան 10 մէթրօ զատար ուզագտան տախի Մ. Շօթան իլէ, պալատէ պէյան խիլտիկի վէճճէլէ, Ֆրանսանընն էն ուֆագ տէվարիրը պէյէտիյէսինին բէհսէրի օլան Մ. Բօպէր իլէ Մ. Նօլ վէ պաղը զէվաթը սաիրէ եիւրիւմիշլէր տիր. Պէյէտիյէ բէհսէրի՝ մէնուպ օլտրգլարը տաիրէլէրին իսվլէրինէ կէօրէ «, բ, է, սրբասըյլա եիւրիւմէքտէ իտիլէր.

Բարիզ չէհր էմանէթի տաիրէսինտէն սենայի միւխթէլիֆէք սէրալընա գատար օլան մէսաֆէտէ թօրլանմըշ օլան գալապալըգ՝ պէյէտիյէ բէհսէրինի չէտիտէն ալգըշլամըշ տրը. Ալէմանիա հուտուտընտա վագը Պէլֆօր պէյէտիյէ բէհսէրի իլէ Ֆրանսանընն միլլի շարգիլէրինտէն պիրինի թէրէննիւմ էյալէմէքտէ օլան հէրօյ էյալէթինին պէյէտիյէ բէհսէրի վէ մէմլէքէթլէրինին էլպիսէսինի կիրնմիշ պուլընան Պաս-Բիրենէ վէ Մօրպիհան պէյէտիյէ բէհսէրի՝ սուրէթը մախսուսէտ ալգըշլանմըշլար տրը.

Բարիզ էհալիսինտէն բէք չօղ զէվաթ՝ 15000 քիշիլիք զիյաֆէթին թէտարիքեաթընը կէօրմէք իչին

սապահտան իթիբարէն սենայի միւխթէլիֆէք սէրալընա ազիմէթ պաշլամըշլար իտի. Մ. Էկրու նամ զաթ՝ թաամլարընն պուլար վասէթասընյա բիշիրիլմէսի իչին օճագլար ճէլպ իթմիշ օլուպ, պու օճագլարընն սայէսինտէ թաամլարընն հազըրլանմասը՝ սօն տերէճէ տիգգաթ իտիլմէքլէ պէրապէր 2 սաաթ զարֆընա միւմքին օլմուշ տրը.

Զիյաֆէթին քէչիտէսինէ մախսուս օլան մահալ պալրագլար, էյէթթիրիք լավպալարը, զիյատար քիւրբէյէր վէ սաիրէ իլէ միւքէմմէլէն թէգեին ու թէնվիր օլունմըշ իտի. Սալոնընն օրթա մահալինտէ պէշ մէթրօ գատար եիւքսէք պիր մահալ թէրթիպ օլընարագ բէհսը ճիւմհուր իլէ մեճլիսը Ա.այն վէ Մէպուսան բէհսէրինէ վէ միւքէյլա իլէ պաղը զէվաթը սաիրէյէ մուխասսէս օլան սուֆրա՝ օրատա հազըրլանմըշ իտի. Էնանի թաամտա իլք նութգ Մ. Շօթան թարաֆընտան իրատ օլընմըշ տրը.

Մուսիկիյէյին նութգա պաշլամասընտան պիր ազ էվվէլ պօրուլար չալընարագ, հուզզարըն սիւքիւթ իթմէտի թալէպ օլընմըշ տրը. Մ. Շօթան՝ նութգընտա էվվէլ պէ էվվէլ բէսրէթը մէշղուլիյէթ վէ եախօտ իսթիյարլըգլարը սէպէպիլէ, զիյաֆէթտէ հազրը պուլունմագ իւզրէ վուգու պուլան տավէթէ իճապէթ իտէմէյէն պէյէտիյէ բէհսէրինի զիքր իտէրէք, «պու զիյաֆէթէ իշթիրաք իտէմէյէնլէր տէ եիւրէքտէն պիրիմ իլէ պէրապէր պուլունույօրլար» տէմիշ, վէ Ֆրանսա իլէ Մ. Գարնօնընն շէրէֆինէ պատէ նուշ իտէրէք նութգընա խթամ վէրմիշ տիր.

Պատէհու Մ. Գարնօ՝ ուզուն պիր նութգ իրատալյա, Ֆրանսանընն թէրագգըյաթընը պէյան իթմիշ, վէ «սէրկիի ուսուսինին կէօսթերտիկի հալը թէրագգը՝ իլերիսի իչին մզգտարը քիֆայէտ քէֆայէթ տիր» տէմիշ տիր. Մ. Գարնօնընն նութգը ֆէվգէլատէ ալգըշլանմըշ տրը.

Թաամտան սօնրա հուզզար՝ պաղչէյէ կիտիպ օրատա սիկարա իչմիշլէր տիր. Պաղչէտէ պուլընան մուզիգա՝ Ֆրանսանընն միլլի շարգիլէրինի չալմաղլա, պէյէտիյէ բէհսէրի տէ ճիմէյսի պիրտէն մէզքիւր շարգիլէրի չաղրըմայա պաշլամըշլար տրը. Պու միւնասէպէթէ իճրա օլընան թէնվիրաթ՝ զայէթ միւքէմմէլ սուրէթտէ վուգու պուլարագ, պէյէտիյէ բէհսէրի պու թէնվիրաթը տա թամաշա իթմիշլէր տիր.

Էյթէլ գուլեսի՝ մաշալալար վէ էլեքթրիք ըզը՝ վէ չանագ մէհթապլարը իլէ եանկրն հալինտէ կէօսթերիլմէկ կիպի, սէրկիի ուսումի պաղչէսինտէքի շատրըվանլարընն սուլարը տա ըշըգը տիւրլու բէնկլէր իլէ կէօսթերիյմիշ տիր.

Կէճէնին պագը զալան գըսմը թէսթրօլարտա կէչիրիլմիշ տիր. Պու միւնասէպէթլէ Օբէրա, Գօսիք վէ Հիբօտրօմ թէաթրօլարընտա էնվալ

---

(178)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻՒԼԼԻԱ

ԳԶԱԼԻՔ ՏԷ ՄՕՆԹՊԷՐԼԷՆ

ՄԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Ժագ.—Տիմէք կէչէն կիւն պանա սէօյլէտիկինիզ վէ պագմագ իչիւն պանա կէօնտէրէճէյինիզ տէլիգանը՝ հէմշիրէզատէնիզ վէ եէկէնինիզ օլմալը...

Ֆօվէլ.—Թապիաթըյա էօյլէ...

Ժագ.—Օ հալտէ հիսապլարմտա եանըմըշ օլտուղմը կէօրիյօրըմ...

Ֆօվէլ՝ քէքէլէյէրէք.—Նէ՞ հիսապլար...

Ժագ.—Պէն տէ սիզէ մաէլմէմնունկէ անը սէօյլէյէճէյիմ... Սըրա իլէ պայլայալըմ... «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» սիզտէ տիր...

Ֆօվէլ.—Պունը գաղուլ իթմէմ, բէտտ իտէրիմ...

Ժագ.—Պէյհուտէ բէտտ ու ինքեար իտէճէքսինիզ... հագիգաթը հալ մէյտանտա տրը... Ռիթթալը մէզքիւրը պանա թէքլիֆ իթտիքտէն սօնդրա, էթէյլի թիրիզնէ ույմալ պիր հիքմէյէ ույտուրտընը... Պագընը եալանընը նէրէտէ տիր... Ռիթիւալանէի Միլլինին տամկալարընը մահվ ու նապէտիտ իթմէք իչիւն քիթթալը պաղը սահիֆէյէրինի «ասիտ» իլէ եըգայալ, զիյրի գըրմզը միւրէքքէպվէ չըզըլմըշ եազըլար վէ քէլիմէյէր մէյտանա չըգարմըշըրընը... Պու քէչին իւզէրինէ սիզին կիպի մէրաքի պիր ատամ տահա զիյատէ մէրագ իտէրէք, օ կիպի իշարէթլէրին մանէսը նէ օլտուղընը անլամազա չալըշըշըրընը... Եէկէնինիզին՝ պօյնունտա թաշտըրը միտալիա իւզէրինտէ հէքքէ օլունմըշ քէլիմէյէրտէն՝ շիւպհէսիզ մուամմանընն անախթարընը պուլմըշըրընը տրը...

Միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին՝ վասիյէթնամէսի էթրաֆընտա մախսուսէն պուլունտրըտրը գաթը գարանլըզըն իչինտէն կէօրմիշլինիզ տիր... Մէրգումգօնթը՝ քէրիմէսինին տօղտուղը կիւն տիւնեայա կէլմիշ օլան ալթը նէֆէր չօճուգա վասիյէթ իթտիկի սէրվէթին նէրէտէ պուլունտրընը պիլիրսինիզ վէ պու սէրվէթի զապթ իթմէք իսթէրսինիզ. պու մուամմէլէյնին բէքտէ պիր ըզզէհլի մուամմէյէ տէյիլ տիր ամմա, ագբլաբլըգ տրը... Հայտէ պագալը՝, ազիզիմ Ֆօվէլ, պիր ազ սէրպէսթ օլունըզ... Էյի պիլիրսինիզ քի պէն սիզին տօսթունըզըմ... Պու իչ պէօյլէ տիր, տէյի՞ մի...

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ բէյ տէր բէյ թէզայիւտ իթմէքտէ օլան պիր տէհշէթլէ Ժագ Լակարտը տինէմիշ օլուպ, հէյէճան ու խալէճանընտան նաչի էլլէրի՝ սուֆրա պէզինին իւզէրինտէ գըվրըմ գըվրըմ կէլիյօր իտի.

Մէրգումըն եիւզիւնտէ հիչ բէնկ գալմայըպ, ալըզ ալըզ էօթէյէ պէրիյէ պագմագտա, վէ զանկըր զանկըր թիթրէյէն տուտագլարընտան՝ մանէսըզ քէլիմէլէր գաչմագտա իտի.

Ժագ՝ թէքքար.—Պու իչ պէօյլէ տիր, տէյի՞լ մի. ինքեար իտէպիլիրսէնիզ իտինիզ պագայը՝... Պիլմիշ օլունըզ քի պէն սիզի թայիպ իթմէմ. հըրս ու թամանընզ պէնճէ թապի պիր չէյ տիր... եաղզգ թէսավվուրաթընըզա, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէթը մէզքիւրէյին ըզրընը քէչի իթտիք, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէթը մէզքիւրէյի իսթէրիզ.

Ֆօվէլ՝ մահվ օլմուշ, իչի պիթմիշ վէ գըմբլտանամագ հալի գալմամըշ կէօրիւնէքտէ օլտուղը հալտէ, պիրտէն պիրէ եօգարը գալգաբը տիքիտի, պիր էլինի Ժագ Լակարտա տօղրու ուզաթտը վէ պիւլենը ավագ իլէ.— Դօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սիզ չալտընընզ...—տէտի.

Ժագ.—Ատտա սէն տէ... Սիզ տէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» չալտընընզ... Իչպու վասիյէթնամէտէ գօնթընն սօն արզուլարը միւնտէրիճ օլուպ, սէրվէթին հըզզ օլուռնընը եէր տախի թարիքի օլունմըշ տրը... Սիզ պիլտէն էվվէլ տավրանմըշ օլուպ, հալ պու քի չօլաալըզընընդան նաչի, օ զիյզէյմէթ քիթապընն սիզտէ պուլունտըզընը չագտրըտընընզ. էկէր պէօյլէ պիր չօլաալըգտա պուլընմըշ օլմասա խտինիզ, պէն տէ պու քիթապընն սիզտէ պուլունտրընը պիլէմէյէճէք իտիմ... Սիզ բէք ագբլաբսընընզ, տիւնեա պիր եանա կէլսէ օ տէօրթ միլեօնտան վազ կէչմէյէճէկիմիզի չարուգ անլարսընընզ...

Ֆօվէլ.—Տէօրթ միլեօ՞ն մը... տէօրթ միլեօն մը վա՛ր...

Ժագ.—Էվվէթ, օ գատար, վէ հաթթա պիր ազ տա զիյատէ տիր... Պու գատար մէպլաղ՝ պու ագշամ սիզ վէրիլէն քիչիւճէք թաամա տէյմէ՞զ մի...

Ֆօվէլ՝ իչիւնճի տէֆա օլարագ թէքքար իլէ.—Տէօրթ միլեօ՞ն մը...—տէտի, վէ իլավէ իտէրէք.—Էյլէ իսէ բայ իտէլիմ, սըրրը սիզէ սէօյլէրիմ... Պունտան ալէա ուզաչագ օլապիլիր մի...—տէտի

65

Ժագ իլէ Բասգալ՝ էսկի քիթապ սաթըճըսընընն պու թէքլիֆինէ գահգահ կիւլտիքլէրինտէն, Ֆօվէլին գանը տամարլարընտա պուզ քէսիլտի.

Բասգալ.—Բայ իթմէք մի՛... տէլի՞միսինիզ նէսինիզ, էֆէնտի... պիզէ եարընը լազըմ տէյիլ... թէքմիլի լազըմ տրը...

Ֆօվէլ՝ ագլընը զայալ իտէրէք.—Էյլէ իսէ էլինիզ հիչ պիր չէյ կէչմէյէճէք...

Բասգալ.—Ա՞ճապա... էյլէ՞ մի մէմուլ իտէրսինիզ...

Ֆօվէլ.—Եվվէթ, էյլէ մէմուլ իտէրիմ, չիւնքի քիթապը ալըգօյուպ սագլայահաղըմ... քիթապ օլմայընճա սիզ տէ պիր չէյ եարամայահագսընըզ... Սըրրը մէզքիւրա եալընընզ պէն ակեահրմ... սիզին հիչ խապէրինիզ եօգ տրը.

Ժագ՝ օմուզարընը սալայարագ վէ մանէսատար պիր սուրէթտէ կիւլիմսէյէրէք.—Ռէօթիւլիքտէն նէ՞ չըգար, ազիզիմ Ֆօվէլ, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրինտէ օլան միտալեալարը զապթ իթմէք իչիւն անլէրին քեաֆիֆէսինի մահվ իթմէկէ պիպի մէճպուր իթմէյինիզ... Մալիմմինիզ տիր քի, մէզքիւր միտալեալար պիր արայա կէթիրիլտիքլէրինտէ, «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» կիպի մուամմայը հալլ ու թապիր իսէճէքլէր տիր.—տէտի.

Ֆօվէլ պիթիճն վիճուտրյա թիթրէտի.

Ռէնտի տէհշէթլի մուխաթըպընընն սէօյլէտիքլէրի տօղրու օլտուղընը մէրգումի քիթապը պիպիր իտի.

Ֆօվէլ՝ զայըֆ պիր սէտա իլէ.—Լաքին նիհայէթ պանա նէ՞ եարմագ խսթէրսինիզ...

Ժագ.—Նա՞սլ, քէչի իսէ՞մէյօրմը՞ընընզ.

Ֆօվէլ.—Խա՛յր.

(Տեվամ)

ԽՈՍԱԿԱՌՈՒ ԽՆՆՈՏ ՀԱՅԿԱՆ

ՀՏՂԱՀԱՅՈՒՆԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

Հարիւրամեայ տարեդարձի մասին

Հարիւրամեան տօնախմբութիւնը մեր ազգային կեանքի մէջ մեծ նշանակութիւն ունի։ Ինչպէս գիտենք, Հարիւրամեան տօնը նշանաւորեցաւ Հայաստանի մէջ։ Մեր հարեւան Վրաստանի մէջ ալ նշանաւոր տեղեկութիւններ հրատարակուեցան։ Ինչպէս գիտենք, Վրաստանի մէջ ալ հարիւրամեայ տարեդարձ նշանաւորեցաւ։ Հարիւրամեան տօնախմբութիւնը Հայաստանի մէջ ունեցաւ հանրային մեծ արձագանգ։ Հանրային մեծ արձագանգ ունեցաւ նաեւ Վրաստանի մէջ

ԱՐՈՒՄԱՅԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԻՎԱՆԴԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր ամենամոտ թերթերի մեջ մենք հրապարակեցինք մի հոդված Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում գտնվող Արարատ գաղութի մասին, որտեղ ապրում են հայերի մի մեծ թվաքանակ, որոնցից շատերը հարուստ են։ Ամերիկայի հայերի մասին մենք ունենք մի ամբողջ գրադարան, որտեղ գտնվում են հազարավոր գրքեր, հոդվածներ, նամակներ, հեռագրեր, լուսանկարներ, գծանկարներ, ինչպես նաև ամենատարբեր տեսակի նյութեր։ Ամերիկայի հայերի մասին գրքերի մեծ մասը գրված է անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, իսպաներեն, իտալերեն, հունարեն, ռուսերեն, թուրքերեն, արաբերեն, պարսկերեն, հնդկերեն, չինարեն, ճապոներեն, կորեերեն, հայերեն